

Fitting a Structural Model of the Impact of Social Media in Combating the Phenomenon of Parental Domestic Violence Against Children

Anas Ali Abdulwahid Alobaidi¹ , Narges Atrian² , Haider Falah Zaeid Almashkheel³ , Mojtaba Aghajani⁴

1. Department of Communication Sciences, Isf.C., Islamic Azad University, Isfahan, Iran.
2. Department of Management, Shahi.C., Islamic Azad University, Shahinshahr, Iran (Corresponding Author).
3. Assistant Professor, Department of Media Management, Dhi Qar University, Dhi Qar, Iraq.
4. Department of Management, Mo.C., Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

❖ **Corresponding Author Email:** Atrian@shaiau.ac.ir

Research Paper

Abstract

Receive: 2025/03/26
Accept: 2025/07/05
Published: 2025/08/09

Keywords:

Social Media, Domestic Violence, Online Social Activism, Online Comprehensive Supports, Parents, Children.

Article Cite:

Abdulwahid Alobaidi, A. A., Atrian, N., Almashkheel, H. F. Z., & Aghajani, M. (2025). Fitting a Structural Model of the Impact of Social Media in Combating the Phenomenon of Parental Domestic Violence Against Children, *Sociology of Education*. 11(4): 1-12.

Purpose: Parental domestic violence against children is a common phenomenon and social media can help reduce it. As a result, the present research was conducted with the aim of fitting a structural model of the impact of social media in combating the phenomenon of parental domestic violence against children.

Methodology: This study in terms of purpose was applied and in terms of implementation method was cross-sectional from type of correlation. The population of the present research was parents with children aged 6 to 12 years in the cities of Baghdad, Karbala and Najaf, which based on the Cochran formula 384 people of them were selected as samples using a multi-stage cluster sampling method. The instrument of this research was a researcher-made questionnaire the impact of social media to combating the phenomenon of parental domestic violence against children, which its face validity by experts and its reliability using the Cronbach's alpha method was confirmed. The data of the present study were analyzed using exploratory factor analysis and structural equation modeling in SPSS and Smart PLS software.

Findings: The results of the present research showed that the researcher-made questionnaire the impact of social media to combating the phenomenon of parental domestic violence against children had 21 components and 7 dimensions of macro-multidimensional indicators, domestic violence against children, infrastructure deficiencies, online social activism, online comprehensive supports, inter-organizational assistance and multifaceted empowerment, which convergent validity of dimensions was obtained using the average variance extracted method above 0.50 and their reliability was obtained using the Cronbach's alpha and a combination methods above 0.70. Also, the structural model of the impact of social media in combating the phenomenon of parental domestic violence against children had a good fit and in this model, macro-multidimensional indicators on domestic violence against children; infrastructure deficiencies on online comprehensive supports and inter-organizational assistance; online social activism on online comprehensive supports and inter-organizational assistance; online comprehensive supports and inter-organizational assistance on multifaceted empowerment had a direct and significant effect ($P < 0.05$), but domestic violence against children on online comprehensive supports and inter-organizational assistance did not have a significant effect ($P > 0.05$).

Conclusion: According to the results of present research, social media experts and planners based on the identified components can design and implement effective and practical programs to combating the phenomenon of parental domestic violence against children.

<https://doi.org/10.61838/Soe.11.4.8>

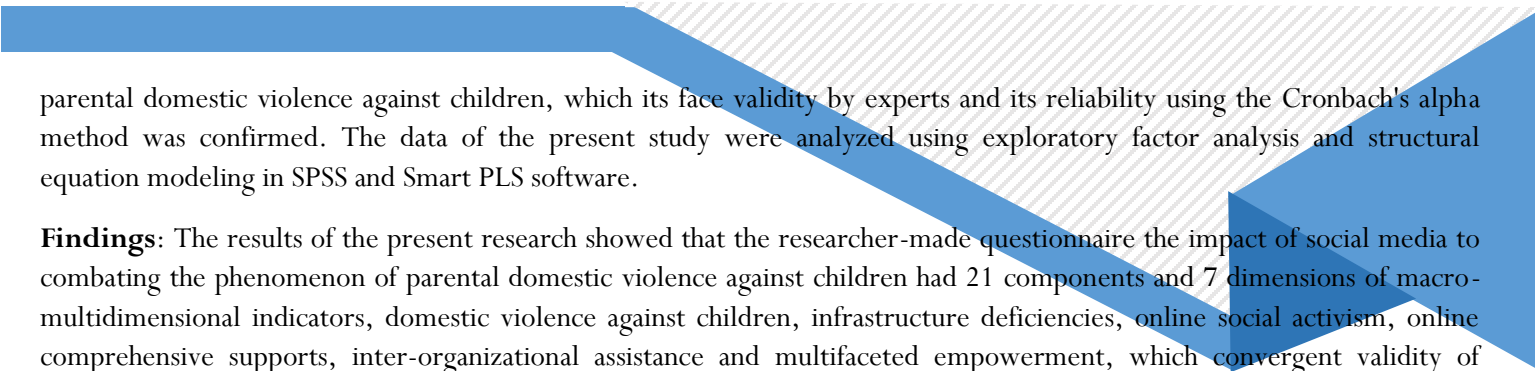

Creative Commons: CC BY 4.0

Detailed Abstract

Introduction: Domestic violence is a global scourge that threatens the health of families and society and injures many people and causes physical, emotional and psychological problems; this type of violence, which occurs in a private environment, usually targets children, especially girls (Barrett et al., 2024). Parental violence against children causes behavioral and emotional problems and disorders, problems and disorders related to cognitive functioning and a number of physical symptoms in adulthood (Isobe et al., 2020). Parental violence against children is one of the behavioral problems that result from problematic families with an unhealthy structure and an undesirable relationship between parents and children. In these families, it is usually caused by a stressful stimulus, such as parental addiction, their physical and verbal violence, unhealthy relationships between parents and children, etc. (Mugnier, 2023). The main causes of parental violence against children include parental ignorance, economic problems, specific family problems, promotion of violence by some mass media and cyberspace, addiction and mental illnesses of parents (Gregory et al., 2020). Children who grow up in violent families and are subjected to parental violence learn violence and cause the cycle of violence and its circulation and transmission to other generations (Hemingway & Sullivan, 2022). Implementing methods such as avoiding retaliation, talking after calming down, expressing sadness and discouragement, using positive statements and visiting counseling centers are methods to combat the phenomenon of domestic violence (Shorey & Baladram, 2024). People by training in anger management, correct communication skills and problem solving can strengthen their ability to create and strengthen effective verbal communication and the ability to control and manage their aggressive impulses to combat the phenomenon of domestic violence (Feresin & Santonocito, 2023). One of the effective factors in combating domestic violence is social media (Liu et al., 2021). Social media refers to a set of sites and tools that were born, grew and developed in the space created by new media such as the Internet and mobile phones (Bailey & Mellion, 2023). The most important change that occurred in the process of the emergence of social media is the transformation of vertical communications into horizontal communications; means, instead of one-way, centralized and top-down communications have been replaced by, interactive, dialogic and down-top communications (Bergsland & Gabarron, 2025). In recent decades, the use of social media has caused changes in various areas of human life, such as political, social and cultural changes and developments and has effected communication styles, social norms and parent-child relationships (Li et al., 2021). Nowadays, parental domestic violence against children has become a common phenomenon and given the negative effects and consequences of this phenomenon for children during childhood, adolescence and even adulthood, more research needs to be done on this phenomenon. One of the possible effective factors in combating the phenomenon of parental domestic violence against children is the social media factor. Studies indicate that although research has been conducted on the impact of social media on domestic violence, but these studies were very few on the one hand and were mostly qualitative on the other and accordingly, it is necessary to examine and evaluate this issue in quantitative research. Therefore, given the prevalence of parental domestic violence against children and the possible role of social media in reducing it, the present study was conducted with the aim of fitting a structural model of the impact of social media in combating the phenomenon of parental domestic violence against children.

Methodology: This study in terms of purpose was applied and in terms of implementation method was cross-sectional from type of correlation. The population of the present research was parents with children aged 6 to 12 years in the cities of Baghdad, Karbala and Najaf, which based on the Cochran formula 384 people of them were selected as samples using a multi-stage cluster sampling method. It should be noted that in this study, the questionnaire was sent online to 420 parents, but the difficulty of some respondents in accessing the online forms led to a decrease in the response rate and analyses were conducted after removing missing questionnaires for 384 people. The inclusion criteria for the study included the child living with his or her biological parents, parents who used social media for educational and family issues at least once in the past year, no stressful events such as divorce and death of relatives in the past three months, signing a consent form to participate in the study, and not receiving psychological services in the past three months. Also, the exclusion criteria for the study included refusing to complete the research instruments and not answering more than ten percent of the questions. The instrument of this research was a researcher-made questionnaire the impact of social media to combating the phenomenon of

parental domestic violence against children, which its face validity by experts and its reliability using the Cronbach's alpha method was confirmed. The data of the present study were analyzed using exploratory factor analysis and structural equation modeling in SPSS and Smart PLS software.

Findings: The results of the present research showed that the researcher-made questionnaire the impact of social media to combating the phenomenon of parental domestic violence against children had 21 components and 7 dimensions of macro-multidimensional indicators, domestic violence against children, infrastructure deficiencies, online social activism, online comprehensive supports, inter-organizational assistance and multifaceted empowerment, which convergent validity of dimensions was obtained using the average variance extracted method above 0.50 and their reliability was obtained using the Cronbach's alpha and a combination methods above 0.70. Also, the structural model of the impact of social media in combating the phenomenon of parental domestic violence against children had a good fit and in this model, macro-multidimensional indicators on domestic violence against children; infrastructure deficiencies on online comprehensive supports and inter-organizational assistance; online social activism on online comprehensive supports and inter-organizational assistance; online comprehensive supports and inter-organizational assistance on multifaceted empowerment had a direct and significant effect ($P < 0.05$), but domestic violence against children on online comprehensive supports and inter-organizational assistance did not have a significant effect ($P > 0.05$).

Conclusion: According to the results of present research, social media experts and planners based on the identified components can design and implement effective and practical programs to combating the phenomenon of parental domestic violence against children. Based on the findings of this study the following practical suggestions are presented at three levels of policy, institutional and social. At the policy level, strengthening redistributive policies, reducing structural poverty and improving social welfare indicators are among the essential priorities that should be pursued, especially in the form of programs such as social insurance, support subsidies for high-risk families and providing social housing. At the institutional level, creating integrated reporting systems between educational, health and social institutions will help facilitate organizational cooperation and increase its efficiency. At the social level, civil society organizations and digital activists should use cyberspace for public mobilization and pressure on institutions; so that the design of digital coalitions supporting children and online campaigns can increase public awareness and strengthen the accountability system.

جامعه‌شناسی آموزش و پرورش

برآزش مدل ساختاری تاثیر رسانه‌های اجتماعی در مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان

انس علی عبد الواحد العبيدی^۱، نرگس عطریان^{۲*}، حیدر فالح زاید المشاخیل^۳، مجتبی آقاجانی^۴

۱. گروه علوم ارتباطات، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.

۲. گروه مدیریت، واحد شاهین شهر، دانشگاه آزاد اسلامی، شاهین شهر، ایران (نویسنده مسئول).

۳. استادیار، گروه مدیریت رسانه، دانشگاه ذی‌قار، ذی‌قار، عراق.

۴. گروه مدیریت، واحد مبارکه، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.

✦ ایمیل نویسنده مسئول: Atrian@shaiau.ac.ir

چکیده	مقاله تحقیقاتی
هدف: خشونت خانگی والدین علیه کودکان پدیده‌ای شایع است و رسانه‌های اجتماعی می‌توانند سبب کاهش آن شوند. در نتیجه، پژوهش حاضر با هدف برآزش مدل ساختاری تاثیر رسانه‌های اجتماعی در مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان انجام شد. روش‌شناسی: این مطالعه از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه اجرا مقطعی از نوع همبستگی بود. جامعه پژوهش حاضر والدین دارای کودک ۶ تا ۱۲ سال شهرهای بغداد، کربلا و نجف بودند که بر اساس فرمول کوکران ۳۸۴ نفر از آنها با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار این پژوهش پرسشنامه محقق‌ساخته تاثیر رسانه‌های اجتماعی برای مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان بود که روایی صوری آن با نظر خبرگان و پایایی آن با روش آلفای کرونباخ تایید شد. داده‌های مطالعه حاضر با روش‌های تحلیل عاملی اکتشافی و مدلیابی معادلات ساختاری در نرم‌افزارهای SPSS و Smart PLS تحلیل شدند. یافته‌ها: نتایج پژوهش حاضر نشان داد که پرسشنامه محقق‌ساخته تاثیر رسانه‌های اجتماعی برای مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان دارای ۲۱ مولفه و ۷ بعد شاخص‌های چندبعدی کلان، خشونت خانگی علیه کودکان، نقص‌های زیرساختی، کنشگری اجتماعی آنلاین، حمایت‌های جامع آنلاین، معاضدت میان‌سازمانی و توانمندسازی چندوجهی بود که روایی همگرایی ابعاد با روش میانگین واریانس استخراج‌شده بالاتر از ۰/۵۰ و پایایی آنها با روش‌های آلفای کرونباخ و ترکیبی بالاتر از ۰/۷۰ به‌دست آمد. همچنین، مدل ساختاری تاثیر رسانه‌های اجتماعی در مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان برآزش مناسبی داشت و در این مدل شاخص‌های چندبعدی کلان بر خشونت خانگی علیه کودکان؛ نقص‌های زیرساختی بر حمایت‌های جامع آنلاین و معاضدت میان‌سازمانی؛ کنشگری اجتماعی آنلاین بر حمایت‌های جامع آنلاین و معاضدت میان‌سازمانی؛ حمایت‌های جامع آنلاین و معاضدت میان‌سازمانی بر توانمندسازی چندوجهی اثر مستقیم و معنادار داشت (P<۰/۰۵)، اما خشونت خانگی علیه کودکان بر حمایت‌های جامع آنلاین و معاضدت میان‌سازمانی اثر معناداری نداشت (P>۰/۰۵). نتیجه‌گیری: طبق نتایج پژوهش حاضر، متخصصان و برنامه‌ریزان رسانه‌های اجتماعی بر اساس مولفه‌های شناسایی‌شده می‌توانند برنامه‌های موثر و کاربردی جهت مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان طراحی و اجرا نمایند.	دریافت: ۱۴۰۴/۰۱/۰۶ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۴/۱۴ انتشار: ۱۴۰۴/۰۵/۱۸ واژگان کلیدی: رسانه‌های اجتماعی، خشونت خانگی، کنشگری اجتماعی آنلاین، حمایت‌های جامع آنلاین، والدین، کودکان. استناد مقاله: الواحد العبيدی، انس علی عبد، عطریان، نرگس، المشاخیل، حیدر فالح زاید، و آقاجانی، مجتبی. (۱۴۰۴). برآزش مدل ساختاری تاثیر رسانه‌های اجتماعی در مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان. جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، ۱۱(۴): ۱-۱۲.

<https://doi.org/10.61838/Soe.11.4.8>

Creative Commons: CC BY 4.0

مقدمه

خشونت خانگی یک بلای جهانی است که سلامتی خانواده و جامعه را تهدید و افراد زیادی را مجروح و دچار مشکل‌های جسمی، عاطفی و روانی می‌کند؛ این نوع خشونت که در محیط خصوصی رخ می‌دهد، معمولاً کودکان و به‌ویژه دختران قربانیان آن محسوب می‌شوند (Barrett et al., 2024). خشونت والدین علیه کودکان علاوه بر جنبه‌های انسانی و حقوق بشری، یک مشکل عمده مرتبط با سلامت محسوب می‌شود و عواقب جسمی، روانی و حتی اجتماعی ناشی از آن می‌تواند سلامت جامعه و خانواده را به خطر بیندازد (Carter et al., 2022). محققان معتقدند که خشونت والدین علیه کودکان موجب مشکل‌ها و اختلال‌های رفتاری و هیجانی، مشکل‌ها و اختلال‌های مرتبط با عملکرد شناختی و شماری از نشانه‌های جسمانی در دوره بزرگسالی می‌شود. این کودکان دنیا را غیرقابل پیش‌بینی، خصمانه و تهدیدآمیز می‌پندارند و بیشتر از خود رفتارهای پرخاشگرانه نشان می‌دهند (Isobe et al., 2020). خشونت والدین علیه کودکان از جمله مشکل‌های رفتاری است که حاصل خانواده‌های مشکل‌دار، دارای ساختار ناسالم و ارتباط نامطلوب والدین با فرزندان می‌باشد. در این خانواده‌ها معمولاً یک محرک استرس‌ز، مانند اعتیاد والدین، خشونت‌های فیزیکی و کلامی آنها، رابطه ناسالم والدین با فرزندان و غیره باعث ایجاد آن می‌شوند (Mugnier, 2023).

عمده‌ترین علت‌های خشونت والدین علیه کودکان شامل ناآگاهی والدین، مشکلات اقتصادی، مشکلات خاص خانوادگی، ترویج خشونت توسط برخی رسانه‌های گروهی و فضای مجازی، اعتیاد و بیماری‌های روانی والدین می‌باشد (Gregory et al., 2020). کودکانی که در خانواده‌های خشن بزرگ می‌شوند و مورد خشونت والدین قرار می‌گیرند، خشونت را یادگرفته و موجب چرخه خشونت و گردش و انتقال آن به نسل‌های دیگر می‌شوند (Hemingway & Sullivan, 2022). خشونت خانگی علاوه بر آسیب مستقیم ناشی از ضربه‌های جسمی، به بهداشت روانی و اعتمادبه‌نفس افراد لطمه وارد می‌کند و مشکل‌هایی مانند دردهای لگن، سندرم روده تحریک‌پذیر، سردرد، بیخوابی، خستگی، افسردگی و سوءمصرف مواد ناشی از این مشکل هستند (Cuervo, 2023). انجام روش‌هایی مانند اجتناب از مقابله به مثل، صحبت و گفتگو پس از آرامش، ابراز ناراحتی و دلسردی، استفاده از جملات مثبت و مراجعه به مراکز مشاوره روش‌هایی برای مبارزه با پدیده خشونت خانگی می‌باشند (Shorey & Baladram, 2024). افراد می‌توانند با آموزش مدیریت خشم، مهارت‌های ارتباطی صحیح و حل مسئله توانایی ایجاد و تقویت ارتباط کلامی موثر، توانایی کنترل و مدیریت تکانه‌های پرخاشگرانه خود را برای مبارزه با پدیده خشونت خانگی تقویت نمایند (Feresin & Santonocito, 2023).

یکی از عوامل موثر برای مبارزه با خشونت خانگی، رسانه‌های اجتماعی است (Liu et al., 2021). رسانه‌های اجتماعی به مجموعه سایت‌ها و ابزارهایی اطلاق می‌شود که در فضای ایجادشده به‌وسیله رسانه‌های نوین مانند اینترنت و تلفن‌های همراه متولد شدند و رشد کردند و توسعه یافتند (Bailey & Mellion, 2023). در واقع، این رسانه‌ها، ابزارهای آنلاینی هستند که افراد از آن برای اشتراک محتوا، پروفایل‌ها، نظرها، دیدگاه‌ها، تجربه‌ها و افکار خود استفاده می‌کنند (Koh et al., 2024). مهم‌ترین تغییری که در فرآیند پیدایش رسانه‌های اجتماعی ایجادشده تبدیل ارتباط‌های عمودی به ارتباط‌های افقی است؛ یعنی به‌جای ارتباط‌های یک‌سویه، متمرکز و از بالا، ارتباط‌های تعاملی، گفت‌وگویی و از پایین جایگزین شده است (Bergsland & Gabarron, 2025). رسانه‌های اجتماعی را می‌توان به‌عنوان ترکیبی بین جامعه‌شناسی و فناوری توصیف کرد که در این حالت از مونولوگ (یکی به بسیار) به گفتاری (چند نفر با چند نفر) تغییر شکل یافتند (Ansari et al., 2024). یکی از فواید مهم رسانه‌های اجتماعی که سبب بروز خلاقیت و همکاری‌های علمی میان اعضای شبکه‌های اجتماعی می‌شود، نقش رسانه‌های اجتماعی می‌باشد که باعث می‌شود جریان گردش و مبادله اطلاعات تسریع یابد (Babvey et al., 2021). در دهه‌های اخیر، استفاده از رسانه‌های اجتماعی باعث تغییر در حوزه‌های مختلف زندگی انسان مانند تغییرها و تحول‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی شده و بر شیوه‌های ارتباطی، هنجارهای اجتماعی و روابط والدین و فرزندان تاثیر گذاشته است (Li et al., 2021).

بررسی‌ها حاکی از آن است که پژوهش‌هایی درباره رسانه‌های اجتماعی و خشونت خانگی انجام شده است. برای مثال نتایج پژوهش Dehdast et al (2024) ضمن پژوهشی درباره تحلیل گفتمان اخبار خشونت خانگی در بستر رسانه‌های مجازی به این نتیجه رسیدند که رواج اخبار خشونت خانگی در رسانه‌های مجازی، برآمدن گفتمان غالب ناامنی اجتماعی و ازبین‌رفتن ارزش‌ها است. همچنین، راهبردهایی مانند سواد رسانه‌ای، آگاهی از مسائل اجتماعی، افزایش تمایز یافتگی فردی و اجتماعی، استحکام پیوندهای اجتماعی و خانوادگی و کسب فلسفه مستحکم وجودی و ارزشی می‌تواند ساختارشکم

گفتمان غالب باشد و سبب کاهش خشونت خانگی گردد. Uzobo & Ayinmoro (2023) ضمن پژوهشی درباره خشونت خانگی در دوران قرنطینه کووید-۱۹ در کشورهای منتخب آفریقایی شامل مصر، آفریقای جنوبی، کنیا، نیجریه، غنا و زیمبابوه به این نتیجه رسیدند که علی‌رغم شکست‌های دولت آفریقا در مقابله با بیماری‌های همه‌گیر خشونت خانگی، سازمان‌های مردم‌نهاد در حمایت از آرمان افراد مورد خشونت بسیار فعال و موثر بودند و به قربانیان خشونت کمک کردند. Hasanudin et al (2023) ضمن پژوهشی درباره پدیده خشونت خانگی علیه زنان و طلاق در اندونزی به این نتیجه رسیدند که عوامل موثر در این زمینه شامل اقتصاد ناپایدار خانواده، حسادت بین همسران به دلیل رسانه‌های اجتماعی، دخالت بیش‌ازحد خانواده همسر در امور خانه و ازدواج زودهنگام بودند. Nakhjavan (2020) ضمن پژوهشی درباره تحلیل جرم‌شناختی محتوای خشونت بصری رسانه و آثار آن بر مخاطبین گزارش کرد که رسانه‌ها می‌توانند آگاهی مخاطب را افزایش دهند، اما در صورت گرایش مداوم به کدگذاری خشونت، تاثیرهای عمیقی را بر مخاطب می‌گذارند که عمدتاً هم منفی هستند. با اینکه تاثیرهای مثبت و منفی رسانه به‌طور توأم وجود دارد، اما در صورت استمرار، تنوع و افزایش شدت محتوای خشونت و پرخاشگری نه تنها تاثیر مثبت خنثی می‌شود، بلکه آثار منفی نیز پدید می‌آید و افزایش می‌یابد. Malmir et al (2018) ضمن پژوهشی درباره نقش رسانه‌های تصویری در پیشگیری و بروز جرایم خشونت‌آمیز به این نتیجه رسیدند که مهم‌ترین علل بروز رفتارهای خشونت‌آمیز شامل فشارهای محیطی، کمبودهای مالی، ناکامی‌ها و سرخوردگی‌ها، عوامل اقلیمی و زمینه‌های یادگیری خشونت می‌باشند. Abedi Tehrani & Afshari (2013) ضمن پژوهشی درباره آسیب‌شناسی رسانه‌های تصویری در بروز خشونت به این نتیجه رسیدند که رسانه‌های تصویری با عادت‌دادن مخاطب به حوادث، حساسیت‌زدایی، بی‌قیدی و غیره زمینه یادگیری خشونت از رسانه را فراهم می‌آورند و این خشونت در جامعه مورد تقلید واقع می‌شود. البته در ایجاد خشونت واقعی عوامل دیگری مانند عوامل زمینه‌ای رسانه‌ای، عوامل فردی و عوامل محیطی نیز دخالت دارند.

امروزه، خشونت خانگی والدین علیه کودکان به پدیده‌ای شایع تبدیل شده و با توجه به آثار و پیامدهای منفی این پدیده برای کودکان در دوران کودکی و نوجوانی و حتی در بزرگسالی نیاز است که درباره این پدیده پژوهش‌های بیشتری انجام شود. یکی از عوامل احتمالی موثر برای مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان، عامل رسانه‌های اجتماعی می‌باشد. بررسی‌ها حاکی از آن است با اینکه پژوهش‌هایی درباره تاثیر رسانه‌های اجتماعی بر خشونت خانگی انجام شده، اما این پژوهش‌ها از یک سو بسیار اندک بودند و از سوی دیگر بیشتر از نوع کیفی بودند و بر همین اساس لازم است تا در پژوهش‌هایی کمی نیز این مسئله مورد بررسی و ارزیابی قرار گیرد. بنابراین، با توجه به شیوع خشونت خانگی والدین علیه کودکان و نقش احتمالی رسانه‌های اجتماعی در کاهش آن، پژوهش حاضر با هدف برآزش مدل ساختاری تاثیر رسانه‌های اجتماعی در مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان انجام شد.

روش‌شناسی پژوهش

این مطالعه از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه اجرا مقطعی از نوع همبستگی بود. جامعه پژوهش حاضر والدین دارای کودک ۶ تا ۱۲ سال شهرهای بغداد، کربلا و نجف بودند که بر اساس فرمول کوکران با ضریب اطمینان ۹۵ درصد و خطای نمونه‌گیری ۵ درصد ۳۸۴ نفر از آنها با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. در این روش نمونه‌گیری ابتدا تعدادی شهر به‌عنوان خوشه‌های اصلی انتخاب و سپس از مراکز مشاوره، مراکز بهداشت خانواده و مدارس ابتدایی به‌عنوان واحدهای دسترسی به والدین استفاده شد. لازم به ذکر است که در این پژوهش برای ۴۲۰ نفر از والدین، پرسشنامه به‌صورت آنلاین ارسال شد، اما دشواری دسترسی برخی از پاسخ‌دهندگان به فرم‌های آنلاین به کاهش میزان پاسخ‌دهی منجر و تحلیل‌ها پس از حذف پرسشنامه‌های مفقوده برای ۳۸۴ نفر انجام شد. ملاک‌های ورود به مطالعه شامل زندگی کودک همراه با پدر و مادر واقعی خود، والدینی که در یک سال گذشته حداقل یک بار از رسانه‌های اجتماعی برای مسائل تربیتی و خانوادگی استفاده کردند، عدم وقوع رخدادها تنش‌زا مانند طلاق و مرگ نزدیکان در سه ماه گذشته، امضای فرم رضایت‌نامه جهت شرکت در پژوهش و عدم دریافت خدمات روانشناختی در سه ماه گذشته بودند. همچنین، ملاک‌های خروج از مطالعه شامل انصراف از تکمیل ابزارهای پژوهش و عدم پاسخگویی به بیشتر از ده درصد سوال‌ها بودند.

ابزار این پژوهش پرسشنامه محقق‌ساخته تاثیر رسانه‌های اجتماعی برای مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان بود. این ابزار بر اساس شاخص‌های معتبر و پژوهش‌های پیشین طراحی شد و دارای سه محور اصلی استفاده از رسانه‌های اجتماعی با تاکید بر محتواهای والدگری، نگرش نسبت

به خشونت خانگی علیه کودکان و رفتار والدگری غیرخوشونت‌آمیز بود. برای پاسخگویی به هر یک از سوال‌های پرسشنامه محقق ساخته تاثیر رسانه‌های اجتماعی برای مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان از طیف لیکرت هفت درجه‌ای از کاملاً مخالفم با نمره یک تا کاملاً موافقم با نمره پنج استفاده شد و نمره ابزار با میانگین نمره گویه‌ها و نمره هر مولفه با میانگین نمره سوال‌های آن مولفه محاسبه می‌شود و نمره بالاتر حاکی از بیشتر داشتن آن ویژگی می‌باشد. روایی صوری پرسشنامه محقق ساخته تاثیر رسانه‌های اجتماعی برای مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان با نظر خبرگان و پایایی آن با روش آلفای کرونباخ تایید شد.

مراحل اجرایی پژوهش حاضر به این شرح بود که بعد از نگارش اولیه طرح پژوهش و تایید آن اقدام به گردآوری داده‌ها توسط والدین دارای کودک ۶ تا ۱۲ سال با پرسشنامه محقق ساخته تاثیر رسانه‌های اجتماعی برای مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان شد. برای دستیابی به این والدین، ابتدا به مراکز مشاوره، مراکز بهداشت خانواده و مدارس ابتدایی مراجعه و از آنان خواسته شد تا والدین را معرفی نمایند. والدین معرفی شده از نظر ملاک‌های ورود به مطالعه مورد بررسی قرار گرفتند و در صورت داشتن شرایط ورود به مطالعه به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای آنان اهمیت و ضرورت پژوهش تبیین و به آنان درباره رعایت نکات اخلاقی اطمینان داده شد. در نهایت، از آنان خواسته شد تا به پرسشنامه محقق ساخته تاثیر رسانه‌های اجتماعی برای مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان با دقت پاسخ دهند و سپس از آنها به دلیل شرکت در پژوهش و تکمیل پرسشنامه مذکور تشکر و قدردانی شد.

داده‌های مطالعه حاضر با روش‌های تحلیل عاملی اکتشافی و مدل‌یابی معادلات ساختاری در نرم‌افزارهای SPSS و Smart PLS در سطح معناداری ۰/۰۵ تحلیل شدند.

یافته‌های پژوهش

این مطالعه بر روی ۳۸۴ نفر از والدین دارای کودک ۶ تا ۱۲ سال شهرهای بغداد، کربلا و نجف انجام شد. نتایج ابعاد و مولفه‌های برای پرسشنامه محقق ساخته تاثیر رسانه‌های اجتماعی برای مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان در جدول ۱ قابل مشاهده است.

جدول ۱. نتایج ابعاد و مولفه‌ها برای پرسشنامه محقق ساخته تاثیر رسانه‌های اجتماعی برای مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان

بعد	تعداد مولفه	مولفه
شاخص‌های چندبعدی کلان	۴ مولفه	عوامل اقتصادی، عوامل اجتماعی، عوامل فرهنگی و عدم مهارت‌های ارتباطی
خشونت خانگی علیه کودکان	۳ مولفه	خشونت فیزیکی، خشونت روانی و تنش‌های فردی والدین
نقص‌های زیرساختی	۳ مولفه	نقص در سیستم فرهنگی، نقص در سیستم قانونی و نقص در دسترسی به اطلاعات
کنشگری اجتماعی آنلاین	۳ مولفه	ارتقاء ارزش‌های اجتماعی در رسانه، مداخلات آموزشی آنلاین و تعامل با پلتفرم‌های دیجیتال
حمایت‌های جامع آنلاین	۴ مولفه	نقش الگوها در رسانه، شبکه‌های پشتیبان مجازی، تولیدات فرهنگی هم‌راستا و بصری‌سازی آموزش
معاذت میان‌سازمانی	۲ مولفه	ارتباط‌سازی نهادی و برنامه‌های مشترک نهادی آنلاین
توانمندسازی چندوجهی	۳ مولفه	استحکام روابط خانوادگی، واکنش‌های هنجارمند شده و ارتقاء سواد چندسطحی

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، پرسشنامه محقق ساخته تاثیر رسانه‌های اجتماعی برای مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان دارای ۷ بعد و ۲۲ مولفه بود؛ به‌طوری که ابعاد شامل شاخص‌های چندبعدی کلان (با ۴ مولفه)، خشونت خانگی علیه کودکان (با ۳ مولفه)، نقص‌های زیرساختی (با ۳ مولفه)، کنشگری اجتماعی آنلاین (با ۳ مولفه)، حمایت‌های جامع آنلاین (با ۴ مولفه)، معاذت میان‌سازمانی (با ۲ مولفه) و توانمندسازی چندوجهی (با ۳ مولفه) بودند. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی برای پرسشنامه محقق ساخته تاثیر رسانه‌های اجتماعی برای مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان در جدول ۲ قابل مشاهده است.

جدول ۲. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی برای پرسشنامه محقق ساخته تاثیر رسانه‌های اجتماعی برای مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان

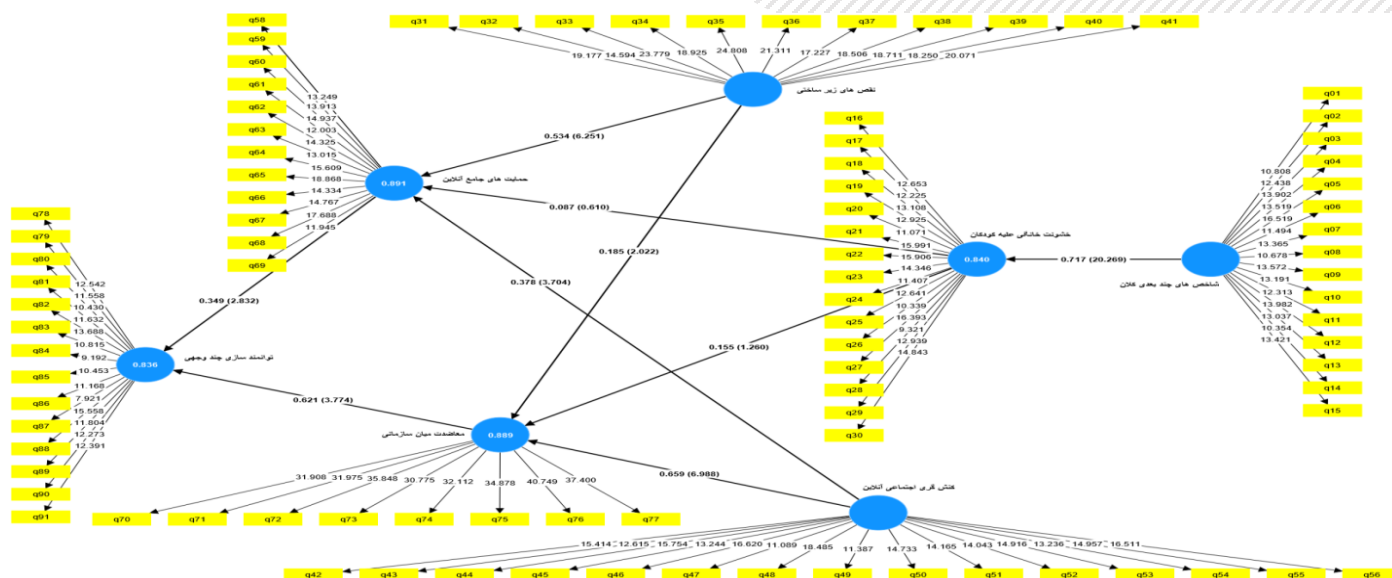
بعد	میانگین واریانس استخراج شده	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی
شاخص‌های چندبعدی کلان	۰/۵۹۲	۰/۸۲۶	۰/۸۶۰
خشونت خانگی علیه کودکان	۰/۵۹۰	۰/۸۲۳	۰/۸۵۹
نقص‌های زیرساختی	۰/۵۰۹	۰/۸۵۵	۰/۸۸۴
کنشگری اجتماعی آنلاین	۰/۵۱۴	۰/۸۴۳	۰/۸۷۲
حمایت‌های جامع آنلاین	۰/۵۲۰	۰/۸۲۲	۰/۸۵۹
معاذت میان‌سازمانی	۰/۵۶۲	۰/۸۸۹	۰/۹۱۱
توانمندسازی چندوجهی	۰/۵۵۸	۰/۷۷۷	۰/۸۲۹

همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، روایی همگرایی هر هفت بعد پرسشنامه محقق‌ساخته تاثیر رسانه‌های اجتماعی برای مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان با روش میانگین واریانس استخراج شده بالاتر از ۰/۵۰ و پایایی آنها با روش‌های آلفای کرونباخ و ترکیبی بالاتر از ۰/۷۰ به‌دست آمد. نتایج شاخص‌های برآزش مدل ساختاری تاثیر رسانه‌های اجتماعی در مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان در جدول ۳ قابل مشاهده است.

جدول ۳. نتایج شاخص‌های برآزش مدل ساختاری تاثیر رسانه‌های اجتماعی در مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان

بعد	R ²	Q ²	GOF
شاخص‌های چندبعدی کلان	---	۰/۱۸۷	
خشونت خانگی علیه کودکان	۰/۸۴۰	۰/۱۸۴	
نقص‌های زیرساختی	---	۰/۲۸۸	
کنشگری اجتماعی آنلاین	---	۰/۲۰۹	۰/۶۸۹
حمایت‌های جامع آنلاین	۰/۸۹۱	۰/۲۰۷	
معاذت میان‌سازمانی	۰/۸۸۹	۰/۴۳۲	
توانمندسازی چندوجهی	۰/۸۳۶	۰/۳۲۵	

همان‌طور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، مدل ساختاری تاثیر رسانه‌های اجتماعی در مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان برآزش مناسبی داشت. نتایج مدل ساختاری تاثیر رسانه‌های اجتماعی در مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان در شکل ۱ و اثرهای آن در جدول ۴ قابل مشاهده است.

شکل ۱. نتایج مدل ساختاری تاثیر رسانه‌های اجتماعي در مبارزه با پدیده خشونت خانگي، والدين عليه کودکان

جدول ۴. نتایج اثرهای مدل ساختاری تاثیر رسانه‌های اجتماعی در مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان

اثرها	مقدار اثر	آماره تی	معناداری	نتیجه
شاخص‌های چندبعدی کلان بر خشونت خانگی علیه کودکان	۰/۷۱۷	۲۰/۲۶۹	۰/۰۰۱	پذیرش
خشونت خانگی علیه کودکان بر حمایت‌های جامع آنالین	۰/۰۸۷	۰/۶۱۰	۰/۵۴۲	عدم پذیرش
خشونت خانگی علیه کودکان بر معاضدت میان‌سازمانی	۰/۱۵۵	۱/۲۶۰	۰/۲۰۸	عدم پذیرش
نقص‌های زیرساختی بر حمایت‌های جامع آنالین	۰/۵۳۴	۶/۲۵۱	۰/۰۰۱	پذیرش
نقص‌های زیرساختی بر معاضدت میان‌سازمانی	۰/۱۸۵	۲/۰۲۲	۰/۰۴۳	پذیرش
کنشگری اجتماعی آنالین بر حمایت‌های جامع آنالین	۰/۳۷۸	۳/۷۰۴	۰/۰۰۱	پذیرش
کنشگری اجتماعی آنالین بر معاضدت میان‌سازمانی	۰/۶۵۹	۶/۹۸۸	۰/۰۰۱	پذیرش
حمایت‌های جامع آنالین بر توانمندسازی چندوجهی	۰/۳۴۹	۲/۸۳۲	۰/۰۱۷	پذیرش
معاضدت میان‌سازمانی بر توانمندسازی چندوجهی	۰/۶۲۱	۳/۷۷۴	۰/۰۰۱	پذیرش

همان‌طور که در شکل ۱ و جدول ۴ مشاهده می‌شود، شاخص‌های چندبعدی کلان بر خشونت خانگی علیه کودکان؛ نقص‌های زیرساختی بر حمایت‌های جامع آنلاین و معاضدت میان‌سازمانی؛ کنشگری اجتماعی آنلاین بر حمایت‌های جامع آنلاین و معاضدت میان‌سازمانی؛ اما خشونت خانگی علیه کودکان بر حمایت‌های جامع آنلاین و معاضدت میان‌سازمانی اثر معناداری نداشت ($P > 0/05$).

بحث و نتیجه گیری

با توجه به شیوع پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان، پژوهش حاضر با هدف برآزش مدل ساختاری تاثیر رسانه‌های اجتماعی در مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان انجام شد.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که پرسشنامه محقق ساخته تاثیر رسانه های اجتماعی برای مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان دارای ۲۱ مولفه و ۷ بعد شاخص های چندبعدی کلان، خشونت خانگی علیه کودکان، نقص های زیرساختی، کنشگری اجتماعی آنلاین، حمایت های جامع آنلاین، معاضدت میان سازمانی و توانمندسازی چندوجهی بود که روایی همگرایی ابعاد با روش میانگین واریانس استخراج شده بالاتر از ۵۰/۰ و پایایی آنها با

روش‌های آلفای کرونباخ و ترکیبی بالاتر از ۰/۷۰ به دست آمد. همچنین، مدل ساختاری تاثیر رسانه‌های اجتماعی در مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان برازش مناسبی داشت و در این مدل شاخص‌های چندبعدی کلان بر خشونت خانگی علیه کودکان؛ نقص‌های زیرساختی بر حمایت‌های جامع آنلاین و معاضدت میان‌سازمانی؛ کنشگری اجتماعی آنلاین بر حمایت‌های جامع آنلاین و معاضدت میان‌سازمانی؛ حمایت‌های جامع آنلاین و معاضدت میان‌سازمانی بر توانمندسازی چندوجهی اثر مستقیم و معنادار داشت، اما خشونت خانگی علیه کودکان بر حمایت‌های جامع آنلاین و معاضدت میان‌سازمانی اثر معناداری نداشت. با اینکه پژوهشی کمی درباره تاثیر رسانه‌های اجتماعی در مبارزه با پدیده خشونت خانگی والدین علیه کودکان یافت نشد، اما نتایج برخی پژوهش‌های کیفی مانند (Dehdast et al (2024)، (Uzobo & Ayinmoro (2023)، (Hasanudin et al (2023)، (Nakhjavan (2020)، (Malmir et al (2018) و (Abedi Tehrani & Afshari (2013) از جهاتی همسو با نتایج پژوهش حاضر بودند.

در تفسیر و تشریح نتایج پژوهش حاضر می‌توان گفت که شاخص‌های کلان مانند بیکاری، فقر، نابرابری جنسیتی و ضعف‌های اجتماعی تاثیر زیادی بر وقوع خشونت خانگی علیه کودکان دارند و بررسی‌ها حاکی از آن است که در جوامع فقیر و حاشیه‌نشین کمبود حمایت‌های اجتماعی والدین را در معرض رفتارهای پرخطر قرار می‌دهد. تجربه خشونت خانگی باعث کاهش اعتماد و مشارکت خانواده‌ها در استفاده از حمایت‌های جامع آنلاین می‌شود. این نتیجه با مدل برچسب‌زنی و نظریه بی‌اعتمادی نهادی تطابق دارد و شواهد نیز حاکی از آن است که کودکان خشونت‌دیده و خانواده‌های آنان به علت ترس از قضاوت یا پیامدهای قانونی کمتر به ابزارهای دیجیتال و رسانه‌های اجتماعی حمایتی مراجعه می‌کنند. همچنین، خشونت خانگی از طریق پنهان‌کاری، عدم ثبت پرونده‌های حمایتی و ضعف در تعامل میان نهادهای مسئول موجب کاهش معاضدت نهادی و میان‌سازی می‌شود؛ به‌طوری که این گسست ساختاری در تعامل میان آموزش، سلامت و خدمات اجتماعی منجر به ناکارآمدی پاسخ نهادهای مسئول می‌شود. افزون بر آن، مشکلاتی مانند ضعف پهنای باند، نداشتن آموزش‌های کافی در زمینه فناوری، مشکلات امنیت داده‌ها و سواد رسانه‌ای، حمایت‌های آنلاین و غیره بر همکاری‌های میان‌سازمانی تاثیر می‌گذارد و موجب تضعیف آنها می‌شود. این تفسیر با نظریه شکاف دیجیتال همسو است که نابرابری دیجیتال را به‌عنوان بازتولید نابرابری‌های اجتماعی مطرح می‌کند. نکته حائز اهمیت دیگر اینکه کنشگری اجتماعی آنلاین از طریق کمپین‌ها، هشتگ‌ها و مشارکت جمعی می‌تواند نقش مهمی در افزایش اثربخشی حمایت‌های آنلاین و تعامل نهادها ایفا کند. به عبارت دیگر، فضای دیجیتال می‌تواند به بستری برای فشار مدنی جهت اصلاح رفتار نهادی تبدیل شود. علاوه بر آن، حمایت‌های جامع آنلاین و معاضدت میان‌سازمانی می‌تواند به توانمندسازی چندوجهی کودکان و خانواده‌ها منجر شوند. این نتیجه با نظریه توانمندسازی و مدل‌های اکولوژیک همخوانی دارند که بر اهمیت محیط، خدمات و تعامل نهادی ارتقاء تاب‌آوری اجتماعی کودکان تاکید دارند.

پژوهش حاضر مانند سایر پژوهش‌های اجتماعی با محدودیت‌هایی مواجه بوده که باید در تفسیر نتایج و تعمیم آنها مورد توجه قرار گیرد. اول اینکه، محدودیت در دسترسی به داده‌های دقیق از آرشیو رسانه‌ها و نهادهای دولتی باعث کاهش امکان تحلیل طولی و استفاده از داده‌های بزرگ شد. دوم اینکه، فضای سیاسی و اجتماعی کشور عراق به‌ویژه در زمینه خشونت خانگی موجب احتیاط برخی پاسخ‌دهندگان در ارائه اطلاعات شفاف و دقیق شد. سوم اینکه، محدودیت در زیرساخت‌های دیجیتال و دشواری دسترسی برخی از پاسخ‌دهندگان به فرم‌های آنلاین به کاهش میزان پاسخ‌دهی در برخی شرکت‌کنندگان شد. چهارم اینکه، علی‌رغم تلاش برای ایجاد تعادل جنسیتی و جغرافیایی در نمونه‌گیری برخی مناطق و اقشار به دلیل کمبود منابع یا تعامل کمتر را رسانه‌های اجتماعی کمتر در پژوهش شرکت نمودند. پنجم اینکه، پژوهش حاضر تنها بر والدین و نهادهای رسمی متمرکز بود و تعامل‌های غیررسمی، سنتی یا مذهبی درون خانواده‌ها به‌عنوان متغیرهای متغیرهای مداخله‌گر مورد بررسی قرار نگرفتند. بنابراین، پیشنهاد می‌شود که پژوهشگران آتی این محدودیت‌ها را در نظر بگیرند و خلأهای موجود در پژوهش حاضر را پوشش دهند.

هر پژوهشی دارای یک سری یافته است که بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر پیشنهادی کاربردی زیر در سه سطح سیاستی، نهادی و اجتماعی ارائه می‌گردد. در سطح سیاست‌گذاری کلان، تقویت سیاست‌های بازتوزیعی، کاهش فقر ساختاری و ارتقاء شاخص‌های رفاه اجتماعی از جمله اولویت‌های ضروری است که باید به‌ویژه در قالب برنامه‌هایی مانند بیمه اجتماعی، یارانه‌های حمایتی برای خانواده‌های پرخطر و تأمین مسکن اجتماعی پیگیری شوند. در سطح خدمات دیجیتال، توسعه آموزش والدین در حوزه‌های سلامت روان، حقوق کودک و تربیت غیرخشونت‌آمیز از طریق تولید محتواهای بومی و قابل درک باید مورد توجه ویژه قرار گیرد. افزون بر آن، تقویت زیرساخت‌های دیجیتال در مناطق کم‌برخوردار مانند اینترنت رایگان و سواد رسانه‌ای به

تسهیل دسترسی به حمایت‌های آنلاین کمک خواهد کرد. در سطح نهادی، ایجاد سامانه‌های یکپارچه گزارش‌دهی میان نهادهای آموزشی، بهداشتی و اجتماعی به تسهیل معاضدت سازمانی و افزایش کارایی آن کمک خواهد کرد. علاوه بر آن، تدوین چارچوب‌های حقوقی الزام‌آور برای همکاری نهادها و طراحی نقشه خدمات کودک برای مناطق بحرانی ضرورت دارد. در سطح اجتماعی، نهادهای مدنی و کنشگران دیجیتال باید از فضای مجازی برای بسیج عمومی و فشار بر نهادها استفاده کنند؛ به‌طوری که طراحی ائتلاف‌های دیجیتال حامی کودک و کمپین‌های آنلاین می‌توانند موجب افزایش آگاهی عمومی و تقویت نظام پاسخگویی شوند.

موازین اخلاقی

در این پژوهش تلاش شد تا همه ملاحظات و موازین اخلاقی مانند رازداری رعایت شود.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران از همه افرادی که در پژوهش حاضر شرکت داشتند، تشکر می‌کنند.

مشارکت نویسندگان

پژوهشگران این مطالعه با هم در همه مراحل مشارکت داشتند.

تعارض منافع

بین نویسندگان پژوهش حاضر هیچ‌گونه تعارض منافی وجود نداشت.

Reference

- Abedi Tehrani, T., & Afshari, F. (2013). Visual media and violence. *Journal of Criminal Law and Criminology*, 1(1), 170-197. https://jcl.ac.ir/article_43458.html?lang=en
- Ansari, S., Iqbal, N., Asif, R., Hashim, M., Farooqi, S. R., & Alimoradi, Z. (2024). Social media use and well-being: A systematic review and meta-analysis. *Cyberpsychology, Behavior and Social Networking*, 27(10), 704-719. <https://doi.org/10.1089/cyber.2024.0001>
- Babvey, P., Capela, F., Cappa, C., Lipizzi, C., Petrowski, N., & Ramirez-Marquez, J. (2021). Using social media data for assessing children's exposure to violence during the COVID-19 pandemic. *Child Abuse & Neglect*, 116(104747), 1-14. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2020.104747>
- Bailey, M., & Mellion, A. (2023). Ethical principles and posting on social media platforms. *Journal of the American Dental Association*, 154(3), 272-273. <https://doi.org/10.1016/j.adaj.2022.11.003>
- Barrett, S., Muir, C., Burns, S., Adjei, N., Forman, J., Hackett, S., & et al. (2024). Interventions to reduce parental substance use, domestic violence and mental health problems, and their impacts upon children's well-being: A systematic review of reviews and evidence mapping. *Trauma, Violence & Abuse*, 25(1), 393-412. <https://doi.org/10.1177/15248380231153867>
- Bergsland, A., & Gabarron, E. (2025). Social media interventions for individuals with ADHD: A scoping review. *Studies in Health Technology and Informatics*, 325, 61-66. <https://doi.org/10.3233/shti250220>
- Carter, B., Paranjothy, Sh., Davies, A., & Kemp, A. (2022). Mediators and effect modifiers of the causal pathway between child exposure to domestic violence and internalizing behaviors among children and adolescents: A systematic literature review. *Trauma, Violence & Abuse*, 23(2), 594-604. <https://doi.org/10.1177/1524838020965964>
- Cuervo, K. (2023). A deeper understanding of child to parent violence (CPV): Personal traits, family context, and parenting. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 67(10-11), 1079-1105. <https://doi.org/10.1177/0306624x211065588>

- Dehdast, K., Ghaseminaei, F., & Derakhshan, N. (2024). Reviewing and analyzing the discourse of domestic violence news in the context of virtual media. *The Women and Families Cultural-Educational*, 66(1), 53-77. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.26454955.1403.19.1.2.1>
- Feresin, M., & Santonocito, M. (2023). How expert are the experts? Child custody evaluations in situations of domestic violence in Italy. *Violence and Victims*, 38(5), 664-679. <https://doi.org/10.1891/vv-2021-0041>
- Gregory, A., Arai, L., MacMillan, H. I., Howarth, E., & Shaw, A. (2020). Children's experiences and needs in situations of domestic violence: A secondary analysis of qualitative data from adult friends and family members of female survivors. *Health & Social Care in the Community*, 28(2), 602-614. <https://doi.org/10.1111/hsc.12893>
- Hasanudin, H., Mukhlas, O. S., Bin Mat Noradin, M. F., Solehudin, E., & Jubaedah, D. (2023). Phenomena of Domestic Violence Against Women and Divorce in 2020-2022 in Indonesia: An Islamic Perspective. *Al-Manahij: Jurnal Kajian Hukum Islam*, 17(2), 137-152. <https://doi.org/10.24090/mnh.v17i2.7686>
- Hemingway, A., & Sullivan, K. (2022). Reducing the incidence of domestic violence: An observational study of an equine-assisted intervention. *Family Process*, 61(2), 549-570. <https://doi.org/10.1111/famp.12768>
- Isobe, J., Healey, L., & Humphreys, C. (2020). A critical interpretive synthesis of the intersection of domestic violence with parental issues of mental health and substance misuse. *Health & Social Care in the Community*, 28(5), 1394-1407. <https://doi.org/10.1111/hsc.12978>
- Koh, G. K., Yong, J. Q. Y. O., Lee, A. R. Y. B., Ong, B. S. Y., Yau, C. E., Ho, C. S. H., & Goh, Y. S. (2024). Social media use and its impact on adults' mental health and well-being: A scoping review. *Worldviews on Evidence-based Nursing*, 21(4), 345-394. <https://doi.org/10.1111/wvn.12727>
- Li, S., Liu, M., Zhao, N., Xue, J., Wang, X., Jiao, D., & Zhu, T. (2021). The impact of family violence incidents on personality changes: An examination of social media users' messages in China. *PsyCh Journal*, 10(4), 598-613. <https://doi.org/10.1002/pchj.429>
- Liu, M., Xue, J., Zhao, N., Wang, X., Jiao, D., & Zhu, T. (2021). Using social media to explore the consequences of domestic violence on mental health. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(3-4), 1965-1985. <https://doi.org/10.1177/0886260518757756>
- Malmir, M., Mahmoudian, A., & Tajmir Riahi, A. (2018). The role of visual media in preventing and reporting violent crimes. *Crime Prevention Studies*, 13(46), 55-79. http://cps.jrl.police.ir/article_19228.html?lang=en
- Mugnier, J. P. (2023). The fate of children who are victims of domestic violence. *Soins, Pediatric, Puericulture*, 44(331), 23-26. <https://doi.org/10.1016/j.spp.2023.02.005>
- Nakhjavan, S. (2020). Criminological analysis of the content of visual media violence and its effects on the audience. *Modern Jurisprudence and Law*, 1(2), 40-56. https://www.jaml.ir/article_241974.html?lang=en
- Shorey, S., & Baladram, S. (2024). "Does it really get better after dad leaves?" Children's experiences with domestic violence: A qualitative systematic review. *Trauma, Violence & Abuse*, 25(1), 542-559. <https://doi.org/10.1177/15248380231156197>
- Uzobo, E., & Ayinmoro, A. D. (2023). Trapped between two pandemics: domestic violence cases under COVID-19 pandemic lockdown: A scoping review. *Community Health Equity Research & Policy*, 43(3), 319-328. <https://doi.org/10.1177/0272684x211022121>